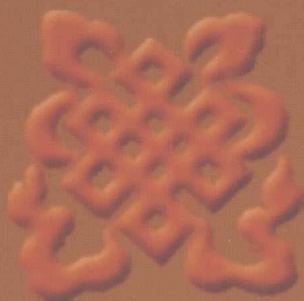

༡༡། བོད་ཕྱི་མ་འབྱོར་འབྲི་དང་སྒྱུ་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་ལྡན་།

སྐལ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་། བྱ་མདོ་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་།

བོད་རྒྱལ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

༢༡། ། བོད་རྩུལ་འབྱོར་འབྱོར་དང་སྒྲུ་རྩུལ་འབྱོར་རོལ། །

ཚོམ་ཐིག་པ། སྐལ་བཟང་དབང་འདུས། བྱ་མདོ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་།

བོད་རྒྱུང་ས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏族文学描写鉴赏:藏文/格桑旺堆,东主才让编著.
拉萨:西藏人民出版社,2009.1
ISBN 978-7-223-02518-8

I.藏… II.①格…②东… III.藏族—少数民族文学—
描写—鉴赏—中国—藏语 IV.I207.914

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 131644 号

藏族文学描写鉴赏

编 著	格桑旺堆 东主才让
责任编辑	拉珍
封面设计	丹朗
电脑排版	边巴次仁
出版发行	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路 20 号)
印 刷	西藏山水印务技术有限公司
开 本	850×1168 1/32
印 张	14.5
字 数	190 千
版 次	2009 年 1 月第 1 版
印 次	2009 年 1 月第 1 次印刷
印 数	01—1,000
书 号	ISBN978-7-223-02518-8
定 价	22.00 元

版权所有 翻印必究

༡༠། ། བོད་རྒྱུ་མ་འབྱུར་འབྲི་དང་སྒྱུ་རྒྱལ་གྱི་དཀྱིལ་།

ཨིག་རྒྱུ་མ་འབྲན།	སྐལ་བཟང་དབང་འབྲས། བྱ་མདྲོ་དོན་ལྷ་བ་ཆེ་མིང་།
རྒྱུ་ཨིག་འགན་འཁུར་བ།	ཉལ་སྒྲོན།
མདུན་ཤོག་འཆར་འཁོད་པ།	བཟུན་ན་མ།
ཨིག་ཐད་པར་གཞི་ཨིག་མ་འབྲན།	སྒྲོན་པ་ཆེ་མིང་།
དཔེ་ལྷན་འབྲེམ་ས་ཤེས་ཆན་པ།	བོད་རྒྱུ་མ་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། (ལྷ་ས་ཤིང་སྐོར་བྱང་ལམ་སྐོ་ཡང་20)
པར་འདེབས་ཆན་པ།	བོད་རྒྱུ་མ་མི་རྒྱུ་པར་འདེབས་ལག་ཅལ་ཆེད་ཡོད་ཁྱེད་ལྷ་ས།
དེབ་ཆད།	850 × 1168 1/32
པར་ཤོག	14.5
ཡིག་ཤངས།	ཁྱི་19
པར་གཞི།	2009ལོའི་ཟླ་1པོར་པར་གཞི་1བསྐྱེགས།
པར་ཐངས།	2009ལོའི་ཟླ་1པོར་པར་ཐངས་1བཅུ་བ།
པར་ཤངས།	01 - 1,000
དཔེ་དེབ་ཡང་རྟགས།	ISBN978 - 7 - 223 - 02518 - 8
མིན་ཤོད་སྒྲིང་།	22.00

པར་གཞི་སྐྱེར་བཅུག་ཡིན་པས་འདྲ་བཅོས་པར་འདེབས་མི་ཆོག

སྒྲེང་གཞི།

རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་མཚམས་དབྱེ་ལྟར་ས་ལ་ཆ་
མཆོན་ན། རིགས་པའི་གཏད་སོ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲུངས་བཅན་པས་དུས་
བཅད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དུས་སྐབས་གསར་བ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་ཅིང་།
རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཀྱང་འཐད་པའི་ནམ་འགྲུར་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་མཆིས། འདི་ནི་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་བསྟོ་སྒྲེང་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གི་
སྒྲོན་མེད་ཀྱི་མཚངས་སྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ལ་
གསར་དུ་དབྱད་ཞིབ་དང་འཆོལ་སྟེག་གཏེར་འཛོག་མཛད་པའི་གཡུར་ཟའི་
འབྲས་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དོན་ལ་སྒྲུང་དར་གོང་གི་ཚྭ་རིག་ནི་གནའ་རབས་
ཚྭ་རིག་དང་། སྤེལ་བྱ་དང་ས་ཕག་དུས་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ནི་བར་མའི་དུས་ཀྱི་
ཚྭ་རིག་དགའ་ལྡན་སོ་བྱང་དུས་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ནི་ཉེ་རབས་ཚྭ་རིག་ ཟླ་
ལོ་༡༧༥༡ལོ་ནས་ད་བར་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ནི་དེང་རབས་ཚྭ་རིག་ཡིན་པར་བཞེད་
དོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེ་ཞབས་སྟག་པ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱི་《བོད་ཀྱི་ཚྭ་རིག་ལོ་
རྒྱུས་》ཀྱི་སྒྲེང་གཞི་ཞེས་པ་ལས། གནའ་རབས་ཚྭ་རིག་གི་སྐོར་སྒྲེང་སྐབས།
གཏེར་ཡིག་དུ་གནའ་དུས་རང་ལ་གསར་ཚྭ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཆོག་དང་། ལེགས་

བཤད། གཏམ་དཔེ། གཤམ་ཆོག་ མ་ཆོག་ བསྐྱབ་བྱ། འོ་རྒྱལ་རྟོགས་
 བཅོད་ཚུལ་རིག་ ལྷ་སྒྱུང་། གཏམ་རྒྱུད། རྒྱུད་རྒྱུད་སྐབས་ཡོད། ཅེས་
 འབྱུང་བ་དང་། སེལ་བྱ་དང་ས་ཕག་དུས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གླེང་སྐབས། 《རྩོ་པ་
 རྩེའི་བསྟོད་པ་ལུས་ཅུ་པ་》དང་། 《མི་ལའི་ཕག་རྩེ་འབྲུམ་》《ས་རྒྱ་ལེགས་
 བཤད་》《གླིང་གི་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་》སྐབས་གྲགས་ཚུལ་ཁག་གཅིག་དང་།
 བསྟོད་ཚུལ་དུ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་《བསྟོད་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་》དང་།
 རྩེ་ཚོང་ཁ་པའི་བསྟོད་ཆེན་བཞི། ལེགས་བཤད་དུ། པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པའི་《དགེ་ལུགས་ལེགས་བཤད་》དོན་བཅོད་སྟེན་ཚུལ་དུ། རྒྱུང་ཆེན་
 རབ་འབྱམས་པའི་《པོ་རྒྱ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་གཏམ་》ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་
 གྲགས་པའི་《རྒྱ་མ་ཐའི་རྟོགས་བཅོད་》རྟོགས་བཅོད་ཚུལ་རིག་དུ། 《མི་ལ་
 རས་པའི་རྣམ་ཐར་》དང་། 《ཐར་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་》འོ་རྒྱལ་ཚུལ་
 རིག་དུ། ས་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》
 དང་། དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་གླེང་བའི་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》སྐབས་ཡོད།
 ཅེས་འབྱུང་བ་དང་། དགའ་ལུགས་པོ་བྲང་དུས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གི་སྒྲིང་གླེང་སྐབས།
 ད་དུང་ཁོང་གི་དབྱང་ཚུལ་དུ། རྒྱལ་དབང་ལ་པའི་《དབྱིང་གི་རྒྱལ་མོའི་རྒྱ་
 དབྱངས་》དང་། མདོ་མཁར་ཆོ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱི་《མི་དབང་རྟོགས་བཅོད་》
 དང་《བཀའ་སྟོན་རྟོགས་བཅོད་》《གཞོན་ནུ་ལྷ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་》དོ་རིང་
 བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་《དོ་རིང་པ་རྩེ་ཏའི་རྣམ་ཐར་》སྐབས་དང་།
 ལྷག་པ་བའི་《བྱ་མགོན་ལྷོན་ལྷ་བའི་རྟོགས་བཅོད་》གཞན་《བྱ་སྤེལ་གཏམ་

ཐུང་། 《གཏམ་པད་མའི་ཚལ་གྱི་སྒྲོས་གར་》《ཚངས་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་མཁུར་
ཐུང་།》《ཉལ་བྱ་ཐུང་།》《ཁ་ཆེ་པ་ལུང་བསྐྱབ་བྱ་》སོགས་བཅས་མཆོས་མང་པོ་ལུང་
དུ་བྲངས་པ་བཞིན། འདིར་བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གི་འཕྱྱར་འབྱིན་སྐོར་གླེང་
སྐབས་ཀྱང་གོང་སྒྲོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་འཕྱུས་ཚབ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་
གཤམ་སྒྲོས་ཚུལ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དཔེ་དང་དུམ་མཆོམས་ཁག་ནི་རྒྱ་ཆ་གཙོ་
བོར་བྲངས་ཤིང་། གཞུང་འདིའི་སྤྱི་ཁོག་ཆགས་པའི་སྤྱིང་པོར་གྲུབ་ཡོད།

ད་ནི་《བོད་ཚུལ་འཕྱྱར་འབྱིན་གྱི་ཚུལ་ལྟོན་པོ་》ཞེས་པ་འདི་དང་པོ་
སྤྱིག་ཚུལ་བྱེད་པའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དམིགས་ལུ་ལ། བར་དུ་སྤྱིག་ཚུལ་བྱེད་པའི་
བརྒྱད་རིམ་ཁྲོད་འཕྲད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་དཀའ་ངལ། མཁུག་ཏུ་སྤྱིག་ཚུལ་
གྲུབ་ཆེས་ཀྱི་གནས་སྐངས་དང་བྱད་ཆོས་སོགས་མདོ་ཅམ་བཟོད་པར་བྱ།

བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ནི་གོང་དུ་བྲུས་པ་ནང་བཞིན་གནའ་རབས་ཚུལ་རིག་
དང་། བར་མའི་དུས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ ཉེ་རབས་ཚུལ་རིག་ དེང་རབས་ཚུལ་
རིག་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ངག་ཐོག་གི་ཚུལ་རིག་དང་
དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་དེ་དག་རིམ་གྱིས་ཡིག་ཐོག་གི་ཚུལ་རིག་དང་ཚུལ་པ་
པོའི་ཚུལ་རིག་དུ་འཕྱར་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཐོག་མའི་རྣམ་པ་གྲུལ་ཉམས་པ་
དེའང་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་ཅིང་མི་སྡེར་དང་ཚུལ་པ་པོ་དེ་དེ་ནས་
འཆོས་སྐྱར་དང་བཟོ་བཅོས་རིམ་པར་བརྒྱད་ཆེས། ཕྱིས་ཀྱི་མིག་མཐོང་ལག་
ཟིན་གྱི་བཅའ་མཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད། གང་ལྟར་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་
ཚུལ་རིག་ནི་ཀྱང་གོའི་ཚུལ་རིག་བང་མཛོད་ཁྲོད་ཀྱི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ནོར་

བུ་ཞིག་ཏུ་ལྷུ་རྩེ་ཡོད་ཅིང་། རང་རེའི་ཐོད་པ་ཚོའི་རིག་གནས་འཆོ་བའི་ནང་གི་
 མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱ་བ་ཆ་གཤམ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ལྷུ་རྩེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཆོ་བ་ཅུང་
 གྱིས་ཉེ་བར་ལྷུག་པའི་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཉག་གཅིག་ཏུ་འང་ལྷུ་རྩེ་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་འདྲའི་ཐོད་ཀྱི་བཅམས་ཆོས་མང་པོའི་ཁྲིད་དུ་ཚྭ་རིག་འཕྱོར་
 འབྲིང་སྐྱོར་ཡང་། ང་ཚོའི་འཆོལ་བ་ལྷུ་དང་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་གྱིས་མ་འདང་པ་
 མགའོགས་ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་གྱིས་བྱ་བ་པ་ནང་བཞིན་གང་སར་རྟེན་དུ་ཡོད།
 ཉེ་བའི་ཡོ་འདི་འགའི་རིང་ལ། རང་རེའི་ཚྭ་རིག་གི་བྱ་གཞག་གོང་ནས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་འབྲས་ཀྱང་མི་དམན་པ་ཞིག་སྤངས་ཡོད།
 ཡིན་ནའང་། ཚྭ་རིག་འཕེལ་བ་སྤྱད་དང་ཚྭ་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀའི་སྒྲ་
 རེ་རེ་ནས་བསྐྱེད་ནས་དུང་ནར་མ་སོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷུ་རྩེ་ཡོད་པ་
 པ་དང་། རྩོད་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཚྭ་རིག་གི་བྱ་བ་འབྲས་དང་བསྐྱེད་ན་
 དུང་ཚྭ་རིག་གི་ལས་ཆེན་དུ་གྲོམ་པ་སྤྱོད་མ་ཐག་པའི་ཆེད་དུ་གནས་གང་ལ།
 དེར་མ་ཟད། རང་རེའི་ཚྭ་རིག་ལ། བཅམས་ཆོས་སོས་བའི་དཔྱད་པ་འཕ་
 ཡང་ན་དུས་མཆོམས་ཤིག་རིང་གི་ཚྭ་རིག་གི་སྤང་ཚུལ་སྐྱོར་གྱི་དཔྱད་པ་
 ཡང་ན་བཅམས་ཆོས་རེ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་དཔྱད། ཡང་ན་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་
 ལུགས་སྐྱོར་གྱི་བཅམས་དེབ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས། ཆེད་དུ་ཚྭ་རིག་འཕྱོར་
 འབྲིང་སྐྱོར་ནས་དཔེ་འདྲེན་སྤྱོད་ཆུང་དང་བཅས་ཉེ་དོ་སྤྱོད་པའི་བཅམས་དེབ་
 ཅིག་དང་དུ་མིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ལུ་མ་ལུ་ར། གཞན་དུང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
 སྤྱོད་འབྲིང་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནའང་འདྲ། སྤྱོད་ཆེན་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནའང་འདྲ། སྤྱི་

ཆོག་སྐྱོད་གི་མི་ཡིན་ནའང་འདྲ། སློབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་ཆ་ཡིན་
ནའང་འདྲ། ཁོང་ཆོས་སློབ་གཉེན་དང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་འདི་
འདྲའི་བྱུང་ལྟ་བུར་སའི་བཅམས་དེབ་ཏུ་ཅང་དཀོན་པ་དང་། རྒྱལ་སྐོར་གཞན་
གཅིག་ནས་རང་དེའི་རིམ་པ་སོ་སོའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཚུལ་རིག་མྱོང་རྒྱུ་གི་གོ་
སྟོབས་དང་འབྲི་ཚུལ་ལག་ལེན་གྱི་སློབ་བཟུང་། ཆོག་སྐྱོད་ཐོབ་བར་སྒྲེལ་བའི་
རྒྱུ་ཚུལ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཞན་པ་དང་། ད་དུང་གནའ་རབས་བཅམས་ཆོས་
ཀྱི་ཚུལ་ཉམས་ལ་འདྲིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་
ནས། ཚུལ་རིག་མྱོང་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འབྲི་ཚུལ་ལག་ལེན་ལ་བྱིན་སྟོན་དང་། སློབ་
ཁྲིད་ཀྱི་བྱུང་ལྟ་ལ་རྩིས་ཅིང་ཅུང་ཟད་སོགས་ན་སྒྲུབ་པའི་ཀྱན་སློང་གཙང་མ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་མཆུག་འགྲེལ་མི་སྲིད་པའི་ལས་ཀ་འདི་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་འགོ་
བཅམས་པ་ལགས།

དུང་པོར་ཞུས་ན། བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་བཅམས་པའི་ཚུལ་རིག་གི་
འཕྲོར་འབྲིའི་སྒྲིབ་ལ་དཔེ་ལྟ་ས་ཅུང་བའི་དབང་གིས། ལས་ཀ་འདིའི་འགོ་
བཅམས་པ་ནས་བཟུང་གཤེད་ཆོད་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ངལ་རི་རྒྱ་ན་
མར་འབྱུང་ཁར། བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ནི་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིར་གི་ཚུལ་རིག་
དང་བསྟུན་ན་ཡང་རྣམ་པ་དང་ནང་དོན་གཉིས་ཆ་ནས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ལ།
འཛམ་གླིང་གླིང་གི་བའི་སྟེང་གི་ཚུལ་རིག་གི་སླང་བྱའི་ཐད་ནས་བཟུས་ན། མི་
སྤྱིའི་འཕྲོར་འབྲི་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཁོང་ཡུག་གི་འཕྲོར་འབྲི་ཡིན་ནའང་འདྲ།
ཅུང་ཟད་མི་འཆམས་པའི་རྒྱ་ཆས་གངས་ཚད་མང་པོ་བེད་གྱིན་ཡོད་པའི་ཉམས་

སྒྲུབ་ཞིག་ལྟེན། དེ་གཉིས་ལས་ཁོར་ཡུག་གི་འཕྱོར་འབྲིའི་རྒྱ་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
 ཡོད་ཀྱང་། མི་སྒྲིའི་རང་གཤིས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སྟགས་ལེགས་
 པར་མཆོན་པ་དང་། རྒྱར་བ་བྱུ་འདེགས་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་ཐོན་པའི་ཁོར་ཡུག་
 འཕྱོར་འབྲིའི་རྒྱ་ཆ་མི་ཉུང་ཆོད་ཏུ་གདུལ། དེ་ལས་གནད་དོན་གཞན་ཅིག་ནི།
 ཚྷུ་མ་རིག་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་ངོས་ནས་འཕྱོར་འབྲིའི་རྒྱ་ཆ་ཉུང་དུ་གསལ་པས་ལོ་རྒྱུས་
 དེབ་ཐེར་ཁག་གཅིག་ནང་གི་མི་དངོས་དོན་དངོས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འཕྱོར་འབྲིའི་
 འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་ཆ་སྟོར་ཅིག་ཀྱང་མི་འདྲིན་རང་འདྲིན་བྱུང་ཡོད། ཡང་ལ་ལ་
 ཞིག་ཕན་ཚུན་འདྲིས་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེ་འདྲིན་གཅིག་གི་ནང་དུ་
 གཞུགས་རིས་དང་སྦྱོར་བ། སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཕྱར་བ། བརྗོད་གཏམ་
 སྟགས་ཕན་ཚུན་འཛིང་ཁིང་རྒྱ་འཐབ་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡང་མེད་པ་མིན།
 བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཚྷུ་མ་རིག་གི་ཆ་ནས་གཙོ་བོ་དཔལ་འཕྱོར་ལགས་ཀྱི་《གཙུག་
 གཡུ་》དང་དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་བཙུམས་རྒྱུད་སྟགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་
 དག་ལས་རྒྱ་ཆ་ལེགས་ཤོས་མང་ཙམ་མཐོང་བྱུང་མོད་ཀྱང་། སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཚྷུ་
 རིག་གསར་ཚྷུ་མ་གྱི་གོ་མ་ཁ་བསྐྱར་འཕྱིས་པ་དང་འགྲོས་དལ་བ། གྲངས་ཆོད་
 ཉུང་བའི་ཁྱེན་གྱིས་ལས་ཀ་གསར་བ་འདིའི་མཐུན་ཁྱེན་སྦྱོར་ཤུགས་ལ་ངང་ངམ་
 ཤུགས་ཀྱིས་ཆོད་བཀག་ཐེབས་ཡོད། འདིར་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསལ་
 བཤད་ཞུ་རྒྱ་ཞིག་ནི། དགོས་དབང་གིས་རྒྱའི་ཉེ་རབས་ཚྷུ་མ་རིག་གྲགས་ཅན་
 《ཕུ་རོགས་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་》དང་《ཁང་ཆེན་དམར་པོའི་ཆེ་ལམ་》ལས་ཀྱང་
 རྒྱ་ཆ་སྟོར་ཞིག་འདིར་དྲངས་པ་དང་དྲངས་དོན་ཡང་རྒྱ་བོད་རྒྱ་ཆལ་ཚྷུ་མ་རིག་

ཐོག་གི་ཁྱད་པར་དང་མཆོད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལ་དེས་ཤེས་རེ་སྒྲིལ་བྱུང་ན་བསམས་
པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་གི་སྒྲིལ་ཁྱད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཆེས། ས་བཅད་རེ་རེར་ཡང་ཐོག་
མར་སྒྲིལ་ཤིང་དང་བར་དུ་དཔེ་འདྲིན། མཐུག་ཏུ་སྒྲིལ་ཆུང་རེ་བཞེད་ནས་
མཆོད་སྒྲིལ་ཡོད། དཔེ་འདྲིན་རེ་རེ་དཔུར་སྒྲིལ་ཆུང་གི་ཆབ་དུ་བརྗོད་
ཆོག་གཙོ་བོ་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྒྲིལ་བསམས་ནས་འཁོད་པ་དང་། ཐོག་མའི་རྒྱ་ཆ་རང་
འཆོལ་བདེ་སྒྲིལ་ལྷང་ལྷང་སྒྲིལ་དཔེ་འདྲིན་རེ་རེ་གཤམ་གྱི་ཐིག་ཉག་སྒྲིལ་
དུག་སལ་པོར་ངོ་སྤྲོད་ཡོད། སྒྲིལ་དཔེ་འདྲིན་རེ་རེ་གོ་རིམ་ཐོར་བཀྲམ་གྱི་
ཚུལ་དུ་བཞེད་ཡོད་པ་ལས། ལ་ལ་ཞིག་ནང་དོན་དང་མགོ་རའི་ཐད་འབྲེལ་བ་
དེས་ཅན་རེ་བཞེད་པ་དག་གོང་འོག་གི་ཚུལ་དུ་ལྟ་འབྲེལ་ལྟར་བཞེད་ཅིང་།
སྒྲིལ་ལྷང་གི་རྒྱལ་པོར་ཐད་དུ་ཆོག་སྒྲིལ་གི་སྒྲིལ་ནས་ས་བཅད་མང་པོ་ཞིག་ཟིན་
ཡོད་པ་ལས་གཞན་ཆོག་སྒྲིལ་བཅད་པ་དང་ཆོག་སྒྲིལ་བཅད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མའི་རྒྱལ་པོ་
ཅན་ཡང་འདིར་དྲངས་ཡོད་པས། འདི་ནི་རང་རེའི་སྒྲིལ་རིག་གི་ཁྱད་ཆོས་
ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

མདོར་ན། འགོ་བརྒྱམས་མ་ཐག་པའི་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནའང་།
དང་པོ་ཉིད་ནས་ཆ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་འོང་དཀའ་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྒྲིལ་
པས། འདི་ལ་མཆོན་ནའང་མི་སྣ་མང་པོའི་རྒྱལ་ཁྲག་དང་སེམས་ཤུགས།
གཡས་སྒྲིལ་གཡོན་འདེགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒྲིལ་མཁོ་བ་མ་ཟད། སེམས་ཅད་དག་པའི་
སྒྲིལ་བརྗོད་དང་དགོངས་འཆར་ཡང་གལ་ཆེ་བས། ཤེས་ནས་སྒྲིལ་བ་དག་གིས་

ཐེང་གཞི།

ཆད་པ་ཁ་སྐོང་དང་འབྲུལ་བ་གཙང་སེལ་གྱི་ཐད་དུ་མཐུ་བ་སྟོན་གནད་ཐིམ་རེ་
གནང་རྒྱུ་འདི་བཤམས།

ཚམས་ཁྲིག་པས་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༥ ལོའི་ཁྲི་༡༠ པའི་ཆེས་ལྷན་

དབང་ཕྱ་ལྷན་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་རོ། །

དཀར་ཆག

- མེད་གཞི། (1)
- ལེའུ་དང་པོ། ཚུམ་རིག་འཕྱར་འབྲི་བྱེ་བཤད། (1)
- དང་པོ། ཚུམ་རིག་འཕྱར་འབྲི་དགོས་གཤམ་དང་པན་ཅུས།
..... (1)
- གཉིས་པ། ཚུམ་རིག་འཕྱར་འབྲི་དཔྱེ་བ། (7)
- ལེའུ་གཉིས་པ། མི་ལྷ་འཕྱར་འབྲི། (20)
- ས་བཅད་དང་པོ། མི་ལྷ་དང་གཞུགས་རིས་འཕྱར་འབྲི།
..... (21)
- དང་པོ། མི་ལྷ་འཕྱར་འབྲི་གཞུགས་རིས་འཕྱར་འབྲི་བྱེ་བཤད། (21)
- གཉིས་པ། མི་ལྷ་འཕྱར་འབྲི་གཞུགས་རིས་འཕྱར་འབྲི་དཔྱེ་བཤད།
..... (27)
- གསུམ་པ། རྣམ་ཐུང་། (88)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། མི་ལྷ་དང་ཕྱར་འབྲི་བྱེ་བཤད། (91)
- དང་པོ། མི་ལྷ་འཕྱར་འབྲི་གཞུགས་རིས་འཕྱར་འབྲི་བྱེ་བཤད། (91)
- གཉིས་པ། མི་ལྷ་འཕྱར་འབྲི་གཞུགས་རིས་འཕྱར་འབྲི་དཔྱེ་བཤད། (93)

གསུམ་པ། རྣམ་ཆུང་།	(165)
ས་བཅད་གསུམ་པ། མི་ལྟ་དང་སེམས་ཁམས་འཕྱྲ་འབྲི།	(168)
དང་པོ། མི་ལྟ་འེམས་ཁམས་འཕྱྲ་འབྲི་བྱི་བཤད།	(168)
གཉིས་པ། མི་ལྟ་འེམས་ཁམས་འཕྱྲ་འབྲི་དཔེ་འདྲེན།	(171)
གསུམ་པ། རྣམ་ཆུང་།	(240)
ས་བཅད་བཞི་པ། མི་ལྟ་དང་བརྗོད་གཏམ་འཕྱྲ་འབྲི།	(246)
དང་པོ། མི་ལྟ་འེམས་ཁམས་འཕྱྲ་འབྲི་བྱི་བཤད།	(246)
གཉིས་པ། མི་ལྟ་འེམས་ཁམས་འཕྱྲ་འབྲི་དཔེ་འདྲེན།	(249)
གསུམ་པ། རྣམ་ཆུང་།	(314)
ལེའུ་གསུམ་པ། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འཕྱྲ་འབྲི།	(320)
དང་པོ། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འཕྱྲ་འབྲི་བྱི་བཤད།	(320)
གཉིས་པ། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འཕྱྲ་འབྲི་དཔེ་འདྲེན།	(321)
གསུམ་པ། རྣམ་ཆུང་།	(361)

ཡེ་ཏུ་བཞི་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཕུག་འཕྱོར་འབྲི།	
.....	(366)
དང་ཚ། སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཕུག་འཕྱོར་འབྲི་སྤྱི་བཤད།	 (366)
གཉིས་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཕུག་འཕྱོར་འབྲི་འབྲི་དཔེ་འབྲིན།	
.....	(367)
གསུམ་པ། རྣམ་ཐུང་།	 (413)
ཡེ་ཏུ་ལྔ་པ། སྤྱི་ག་ཆགས་འཕྱོར་འབྲི།	 (417)
དང་ཚ། སྤྱི་ག་ཆགས་འཕྱོར་འབྲི་སྤྱི་བཤད།	 (417)
གཉིས་པ། སྤྱི་ག་ཆགས་འཕྱོར་འབྲི་འབྲི་དཔེ་འབྲིན།	 (419)
གསུམ་པ། རྣམ་ཐུང་།	 (438)
མཇུག་བྱང་།	 (443)

ལེའུ་དང་པོ། ཚུམ་རིག་འཕྱྲ་འབྲི་བྱེ་བཤད།

དང་པོ། ཚུམ་རིག་འཕྱྲ་འབྲི་འདི་དགོས་གཤམ་དང་ཡན་ཅུས།

ཆུ་ཅལ་བཙམས་ཚེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རི་མོ་ཡིས་ཚེས་མདོག་ལ་བཞེན་ནས་ཚུམ་མཁན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་བཙེ་དྲང་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་སྤྱད་པ་དང་། རི་མོ་ཡིས་སྒྲ་གདངས་ལ་བཞེན་ནས་ཚུམ་མཁན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་བཙེ་དྲང་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་སྤྱད་པར་བྱེད། ཚུམ་རིག་གིས་ཡིག་འཛིན་སྐད་ཆར་བཞེན་ནས་ཚུམ་མཁན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་བཙེ་དྲང་དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་སྤྱད་པར་བྱེད། དེ་ཡང་གསལ་པོར་སྒྲས་ན། ཚུམ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིག་འཛིན་སྐད་ཆའི་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲ་བརྒན་དེ་གཅིགས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེར་བཞེན་ནས་རང་གི་བསམ་འདུན་སྟོན་པ་ཡིན་པས། སྒྲ་བརྒན་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཅ་བའི་ལག་ཐབས་ནི་འཕྱྲ་འབྲི་ཡིན། འཕྱྲ་འབྲི་(འདིར་ལ་ལས་བཞུད་འབྲི་དང་ཞིབ་འབྲི་ཞེས་ཀྱང་སྒྲུ) ནི་སྟན་འཛེབས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ཚིག་སྤྱད་ཀྱིས་མི་སྤྱད་པུ་ལ་སྤྱད་ས་ཀྱི་བཞུད་པ་སོགས་བྲིས་ནས། འཚོ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་མི་དང་དངོས་པོ། ཁོར་ཡུག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དབྱིབས་དང་རྣམ་པ་གང་དུང་ཞིག་ཞིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་རྒྱལ་ཡོད་པ་དང་། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་མནན་རྒྱལ་ཡོད་པ།

ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་སྒྲུབ་ཡོད་པ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཆོར་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་
 ཟེར། སློག་པ་པོས་(སྒྲུབ་རྣམས་མཁན) ཡིག་ཐོག་གི་བཀོད་པ་དང་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་
 རྣམས་བསྟགས་པ་བརྒྱད། རང་ཉིད་དངོས་སུ་གནས་དེར་སྤྱེབས་པ་འཇ་
 དངོས་སུ་མིག་ལམ་དུ་འཆར་འདྲའི་ཆོར་སྒྲུབ་སྦྱིད་ཐུབ་པ་ནི་འཕྱོར་འབྲི་བྱེད་
 པའི་ཕན་འབྲས་ཡིན་ལ། ང་ཆོས་དེ་སྒྲོན་བསྟགས་སྒྲུབ་བའི་བཅའ་སྟེན་ཆོས་
 གསལ་ཅན་ཁོད་ཀྱི་བཅའ་སྟེན་སྒྲུབ་དང་སྒྲུན་ངག་ལྟ་བུ་ཚུལ་ཡིན་ན་འདྲ།
 སྤྱིང་སྒྲུབ་དང་སྒྲོས་གར་འབྲུབ་གཞུང་ཡིན་ན་འདྲ། གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་
 སྒྲུབ་བརྒྱན་གྱི་ཤུགས་སྦྱེན་འོག་ང་ཆོས་བཟུང་དཀའ་བའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་
 པའི་བཅའ་སྟེན་ཆོས་ཀྱང་ཀྱང་རེད། དེ་དག་ལས་དཔེ་མཆོད་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ལྟ་
 རུང་ཐོས་པ་དག་འདྲང་ཡུམ་ལྷུང་ཆ་དཀར་རྒྱན། སི་ཏཱ། སྒྲུབ་སའོད་འདུམ།
 སྤྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ། སེང་ལྷམ་འབྲུག་མོ། གཞོན་ལུ་སྒྲུབ་མེད། ཡིད་འོང་མ།
 ཡུ་སྒྲོན་པ། རྒྱལ་ལྟ་བུ་སྦྱོད་བཟང་པོ། ཚུལ་པ་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲུག་
 ཅེའི་འོག་གི་དཔལ་ལྡན་དང་བདེ་སྦྱིད། དཔལ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུག་ཅེའི་
 འོག་གི་ལྟ་སྦྱོད་དང་ཆོ་རིང་སྟགས་ལྟ་བུ། དེའི་སྒྲོན་ལ་ཚུལ་རིག་པ་ཆེན་མོ་
 ཀོར་ཅིས། ཚུལ་རིག་བཅའ་སྟེན་ཆོས་ཀྱིས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་རྣམས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་
 བས་སློག་མཁན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྱོག་པར་བྱེད་དགོས་ན། ཚུལ་མཁན་གྱིས་
 བྱིས་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། གཟུགས་དབྱིབས། རྣམ་པ། རང་གཤེས་
 ལ་སྟགས་སློག་མཁན་གྱི་སྒྲུན་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་
 དགོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དབྱིབས་རྣམ་པ་སྒྲུབ་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱར་ཡང་